

Historia Instytutu Ochrony Roślin – PIB

Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy (IOR – PIB) powstał 24 stycznia 1951 roku. Twórcą i wieloletnim dyrektorem Instytutu były profesor Władysław Węgorek, wybitny polski uczyony w dziedzinie rolnictwa, rektor Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu (późniejszej Akademii Rolniczej, której władze przyznały mu w 1986 r. honorowy tytuł doktora honoris causa). Profesor był także prezesem poznańskiego oddziału Polskiej Akademii Nauk.

Instytutu rozpoczął działalność w 1951 r., gdy w efekcie reorganizacji nauk rolniczych w Polsce rozwiązano Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach i powołano m.in. Instytut Ochrony Roślin (IOR) z kilkoma oddziałami na terenie kraju. W 1952 r. dyrekcja IOR przeniosła się z Puław do Warszawy. W 1956 r., kiedy dyrekcję Instytutu przeniesiono do Poznania, kierownictwo nad nim objął prof. dr hab. Władysław Węgorek. Wkrótce utworzono również oddziały IOR w: Bydgoszczy, Wrocławiu, Gorzowie, Pszczynie (w 1955 r. przeniesiony do Sośnicowic) i Regułach. W tym samym roku w Warszawie odbyło się pierwsze posiedzenie powołanej i zatwierdzonej przez Ministra Rolnictwa Rady Naukowej IOR, która w latach 70. uzyskała uprawnienia do przeprowadzania przewodów doktorskich i habilitacyjnych.

W 1961 r. zorganizowano pierwszą Sesję Naukową IOR – wydarzenie, w którym co roku uczestniczą najlepsi specjaliści z różnych ośrodków naukowych (krajowych i zagranicznych), urzędnicy, pracownicy służb doradczych i odbiorcy indywidualni.

W 1963 r. w Winnej Górze utworzono Rolniczy Zakład Doświadczalny – obecnie znajduje się tam także Polowa Stacja Doświadczalna Instytutu, gdzie prowadzone są badania (naukowe i przedrejestracyjne) nad środkami ochrony roślin.

Profesor Władysław Węgorek kierował Instytutem Ochrony Roślin przez 32 lata, nadając mu charakter instytucji cenionej zarówno w kraju, jak i za granicą. W 1989 r., po przejściu prof. Węgorka na emeryturę, funkcję dyrektora przejął prof. dr hab. Stefan Pruszyński (pełnił ją do 2007 r.), za kadencji którego wybudowano Centrum Kongresowe i hotel IOR (oddane do użytku w 1999 r.). W Centrum Kongresowym do dziś organizowane są szkolenia, kursy i konferencje naukowe. Profesor Pruszyński, realizując nowoczesne kierunki badawcze na potrzeby polskiej ochrony roślin i polskiego rolnictwa, dokonał wiele zmian organizacyjnych i

infrastrukturalnych, utworzył także Bank Patogenów Roślin oraz Międzyzakładową Pracownię Biologii Molekularnej.

Od 2006 r. Instytut realizuje wieloletni program pt. „Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska”, którego podstawą realizacji są akty prawne Unii Europejskiej. Program obejmuje najważniejsze zadania z zakresu ochrony roślin i ma strategiczne znaczenie dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Kolejni dyrektorzy IOR: prof. dr hab. Marek Mrówczyński (lata: 2007-2012) oraz prof. dr hab. Danuta Sosnowska (lata: 2012-2017) – kontynuowali prace poprzedników, dostosowując jednocześnie Instytut do realizacji zadań stojących przed polskim rolnictwem po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Dzięki ich staraniom ulica, przy której działa Instytut, nosi dziś imię prof. Władysława Węgorka.

Od 2008 roku Instytut Ochrony Roślin ma status Państwowego Instytutu Badawczego (PIB), a od 2009 r. w Instytucie działa Centrum Badań Organizmów Kwarantannowych, Inwazyjnych i Genetycznie Zmodyfikowanych – nowoczesna i unikatowa w skali całego kraju jednostka spełniająca najwyższe standardy bezpieczeństwa fitosanitarnego. W 2010 r. powstała Klinika Chorób Roślin, w której prowadzone są głównie badania diagnostyczne chorób roślin dla służb fitosanitarnych i producentów rolnych.

Po 2017 r. Instytutem kierowali: dr hab. Jacek Piszczek (od marca 2017 r. do lipca 2017 r.), prof. dr hab. Bożena Łozowicka (od lipca 2017 r. do listopada 2018 r.) oraz ponownie prof. dr hab. Marek Mrówczyński (od listopada 2018 r. do września 2021 r.). 28 września 2021 r. na stanowisko p.o. dyrektora IOR – PIB powołany został dr hab. Roman Kierzek, prof. IOR – PIB. Nominację na stanowisko dyrektora IOR – PIB otrzymał on 28 marca 2022 r.